

**“Ekologiya və torpaqşünaslıq” fakültəsinin
əyani və qiyabi şöbəsi “Ekologiya” ixtisası üzrə “Ekoloji kimya” fənnindən 2016/2017-ci tədris
ilində keçiriləcək Yekun Dövlət İmtahanı sualları**

Asan

1. Ekoloji kimyanın predmeti və metodları
2. Kimyəvi ekoloji faktorlar və planetar metabolizm
3. Kimyəvi çirkləndirici maddələr, onların növləri və sinifləndirilməsi
4. Antropogen çirkləndiricilərin ətraf mühitə təsiri
5. Xemosfera maddələrinin xarakteristikası və sinifləndirilməsi
6. Canlı orqanizmlərə təsir xarakterinə görə maddələrin sinifləndirilməsi
7. Toksikantların əlverişliliyinə təsir edən amillər. Kanseroqenez
8. Zərərli maddələrin toksiki təsirinin xarakteri və mexanizmi
9. Canlı orqanizmlərin kənar hədd səviyyələri
10. YVQH-nin təyin olunma kriteriyaları

Orta

11. Canlı orqanizmlərin kimyəvi tərkibi
12. V.İ.Vernadskiyə və V.V.Kovalovskiyə görə kimyəvi elementlərin sinifləndirilməsi
13. Canlı orqanizmlərin əsas kimyəvi birləşmələri (su, üzvi birləşmələr və qeyri-üzvi birləşmələr)
14. Kimyəvi elementlərin biokimyəvi miqrasiya tsiklləri. Antropogen miqrasiya
15. Çirkləndiricilərin miqrasiya sxemi (birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü və beşinci mərhələ)
16. IA qrup elementlərinin biokimyəvi rolu və toksiki xassələri (Li, Na, K, Rb, Cs, Fr)
17. IIA qrup elementlərinin biokimyəvi rolu və toksiki xassələri (Be, Mg, Ca, Sr, Ba, Ra)
18. IIIA qrup elementlərinin bioloji biokimyəvi rolu və toksiki xassələri (B, Al, Ga, Tl)
19. IVA qrup elementlərinin biokimyəvi rolu və toksiki xassələri (C, Si, Ge, Sn, Pb)
20. VA qrup elementlərinin biokimyəvi rolu və toksiki xassələri (N, P, As, Sb, Bi)

Çətin

21. VIA qrup elementlərinin biokimyəvi rolu və toksiki xassələri (O, S, Se, Te, Po)
22. VIIA qrup elementlərinin biokimyəvi rolu və toksiki xassələri (F, Cl, Br, I, At)
23. IIB qrup elementlərinin biokimyəvi rolu və toksiki xassələri (Zn, Cd, Hg)
24. VIB qrup elementlərinin biokimyəvi rolu və toksiki xassələri (Cr, Mo, W)
25. VIIIB qrup elementlərinin biokimyəvi rolu və toksiki xassələri (Fe, Co, Ni)
26. Üzvi birləşmələrin təsnifatı və toksiki xassələrinin onların kimyəvi tərkibindən və quruluşundan asılılığı
27. Dioksinlərin yaratdığı ekoloji problemlər
28. Spirtlərin toksiki xassələri
29. Karbon turşularının və sadə efirlərin toksiki xassələri
30. Aminlərin, alkilhidrazinlərin və nitrobirləşmələrin toksiki xassələri

**Ekologiya və torpaqşünaslıq
fakültəsinin dekani**

prof. N.T.Şəmilov

**Ekoloji kimya
kafedrasının müdiri**

prof. S.R.Hacıyeva

Tədris Metodik Şurasının sədri

dos. A.Q.Hüseynli

**“Ekologiya və torpaqşünaslıq” fakültəsinin əyani və qiyabi şöbəsi “Ekologiya” ixtisası üzrə
“Tətbiqi ekologiya” fənnindən 2016/2017-ci tədris ilində keçiriləcək Yekun Dövlət İmtahanı
sualları:**

Asan

1. Tətbiqi ekologiyanın əsasları. Müasir ekoloji böhranın xüsusiyyətləri
2. Biosferin texnogen çirklənməsi
3. Texnogen emissiyaların əsas mənbələri. Texnologiyalar və proseslər.
4. Litosfer mənşəli fəlakətlər
5. Təbii suların kimyəvi ekoloji göstəriciləri.
6. Təbii suların kimyəvi çirklənməsi.
7. Azərbaycanın su hövzələri və onların ekoloji problemləri
8. Torpaqların pestisidlərlə çirklənməsi və onların təhlükəliliyi
9. Suyun inteqral göstəriciləri (OBS, OKS)
10. İçməli suların orqanoleptik göstəriciləri.

Orta

11. Atmosferin qeyri- üzvi çirkləndiriciləri və onların xarakteristikası
12. Torpağın ağır metallarla çirklənmə mənbələri
13. Torpaqların neft və neft məhsulları ilə çirklənməsi. Torpaqların rekultivasiyası
14. Kimyəvi çirkləndiricilərin bitki aləminə təsirinin ekoloji nəticələri.
15. Atmosfer aerozollarının biotaya təsiri
16. Atmosferdə metan qazının təbii və antropogen mənbələri
17. Biosferə kütləvi silahların təsirləri
18. Mühitin çirklənməsi və insan sağlamlığı
19. Xüsusi texnogen ekopatologiyaların ətraf mühütə təsiri.
20. Ətraf mühitin fiziki çirklənməsi

Çətin

21. Yerüstü suların özözünə təmizlənməsi.
22. London kəşafəti- ilkin çirklənmə. Los-Anceles kəşafəti - ikinci dərəcəli çirklənmə
23. Atmosferin uçucu üzvi çirkləndiriciləri
24. Təbii suların kimyəvi tərkibi
25. Torpaqların antropogen çirklənməsi, əsas çirkləndiriciləri
26. Dağ süxurlarına və massivlərinə texnogen təsir
27. Tullantı suları və onların təmizlənmə üsulları
28. Biotik qruplara antropogen təsiri və onun mühafizəsi.
29. Palçıq vulkanların kimyəvi tərkibi, əmələ gəlməsi və istifadəsi.
30. Kimyəvi elementlərin torpaqda miqrasiyası.

Fakültə dekani:

prof.N.T.Şəmilov

Kafedra müdiri:

prof.S.R.Hacıyeva

Metodiki şuranın sədri:

dos.A.Q.Hüseynli

«Ekologiya və torpaqşünashq» fakültəsi
Əyani və qiyabi şöbə « Ekologiya» ixtisası üzrə "Coğrafi ekologiyanın əsasları» fənnindən
2016/2017-ci tədris ilində keçiriləcək Yekun Dövlət İmtahanı sualları

Asan

1. Suyun tərkibi və təbiətdə yaratdığı dəyişikliklər
2. Tarazlı inkişafda coğrafi ekologiya elminin rolu
3. İqlimin əhəmiyyəti və iqlimlə bağlı ekocoğrafi problemlər
4. Yer qabığının ehtiyatlarından istifadənin ekocoğrafi məzmunu
5. İnsanın təbiətdən asılılığının və yayılmasının xüsusiyyətləri
6. Dünya okeanının ekocoğrafi proseslərdə yeri
7. Antropogen təsirlərin ekoloji cəhətdən qiymətləndirilməsi
8. Biosferin başlıca xüsusiyyətləri və ekocoğrafi mahiyyəti
9. Coğrafi ekologiyanın predmeti və başqa elmlərlə əlaqəsi
10. Günəş aktivliyinin ekoloji nəticələri

Orta

11. Məhsuldar qüvvələrdə ekoloji proseslərin yeri
12. Vernadskinin biosfer təliminin başlıca xüsusiyyətləri
13. Ətraf mühitin coğrafi mahiyyəti və strukturu
14. Cəmiyyətin inkişafında coğrafi mühitin rolu
15. Təbii şərait və təbii ehtiyatların ekoloji mahiyyəti
16. Dünya okeanının qlobal və regional təsirləri
17. Yer inkişafının ekocoğrafi xüsusiyyətləri
18. İqlimin ekoloji əhəmiyyəti və dəyişdirilməsinin nəticələri
19. Texnika və texnologiyanın ekoloji proseslərin öyrənilməsində və nizamlanmasında rolu
20. Yer qabığında geokimyəvi yayılmaların ekocoğrafi qiymətləndirilməsi

Çətin

21. Ətraf mühit və onun strukturunun qrafik modelləşdirilməsi
22. Təbiət və cəmiyyət münasibətlərinin fəlsəfi və ekoloji mahiyyəti
23. Sistemlər və sistemli yanaşmada ekoloji mahiyyətlərin təhlili
24. Günəş aktivliyi ilə bağlı mikroelementlərin və molekulların yayılması barədə Çiyevskinin fikirləri və ekocoğrafi mahiyyəti
25. Faydalı qazıntılardan istifadənin ekoloji mahiyyəti
26. Qurunun üzvü aləmi və onun təsərrüfat əhəmiyyəti
27. Təbii şərait və təbii resursların ümumi və fərqli cəhətlərinin müəyyən edilməsi
28. Təbii şəraitin etnogenetik proseslərə təsirinin təhlili
29. Geoloji sistemlərin coğrafi sistemlərə təsirinin ekoloji nəticələri
30. Canlı maddə nədir, ekoloji və ekocoğrafi mahiyyəti nədən ibarətdir.

**Ekologiya və torpaqşünashq
fakültəsinin dekanı:**

prof.N.T.Şəmilov

Metodiki Şuranın sədri:

dos.A.Q.Hüseynli

**Coğrafi ekologiya
kafedrasının müdiri:**

prof.Ş.Y.Göyçaylı

**“Ekologiya və torpaqsünəşliq” fakültəsinin
əyani şöbəsi “Ekologiya” ixtisası üzrə “Ümumi ekologiya” fənnindən
2016/2017-ci tədris ilində keçiriləcək Yekun Dövlət İmtahanının sualları**

Asan

1. Ekologiya elminin müasir istiqamətləri
2. Mürəkkəb sistemlərin xüsusiyyətləri
3. Ekoloji sistemlərin səviyyələri
4. Quru və su mühitinin ekosistemləri
5. Ətraf mühitin faktorları və orqanizmlərin adaptasiyası
6. Ətraf mühitin əsas ekoloji faktorları
7. Əsas yaşayış mühitləri
8. Ətraf mühitin faktorlarına reaksiya normaları
9. Müasir dünyanın qlobal ekoloji problemləri
10. Sinantropizasiya və introduksiya

Orta

11. Biomüxtəlifliyin qorunması – strategiyalar və metodologiya
12. Ekosistemlərdə qida əlaqələri
13. Say, biokütlə və enerji piramidaları
14. Ekoloji resurslar
15. Orqanizmlər arasında biotik qarşılıqlı əlaqələrin təsnifatı
16. Orqanizmlər arasında qarşılıqlı əlaqə tipləri (trofik, topik, forik, fabrik)
17. İnsan ekologiyası
18. Müxtəlif mühitlərdə ekoloji monitorinq və bioindikasiya
19. Populyasiyalar və onların xarakteristikası, say dinamikası
20. Birliklərin strukturu və dayanıqlılığı

Çətin

21. Birliklərdə enerji axını və maddələr mübadiləsi
22. Planetin əsas biomlarının səciyyəsi
23. Ekosistemin dinamikası, inkişaf strategiyası
24. Təbiətdə biogeokimyəvi dövrən
25. Ekosistemlərin bioloji məhsuldarlığı
26. Təbii ekosistemlərin deqradasiyası
27. Orqanizmlərin həyati formaları (bitkilər və heyvanlar)
28. Ekosistemin təkamülü
29. Aqrosenoz və aqroekosistemlər, dayanıqlıq səviyyəsi
30. Ətraf mühiti mühafizə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq

Fakültə dekanı:

prof. N.T.Şəmilov

Metodiki Şuranın sədri:

dos. A.Q.Hüseynli

Kafedra müdiri:

prof. N.A.Sadıqova

**«Ekologiya və torpaqsünəşliq» fakültəsinin
əyani şöbəsi «Ekologiya» ixtisası üzrə «İnsan, ətraf mühit və davamlı inkişaf» fənnindən
2015/2016-ci tədris ilində keçiriləcək Yekun Dövlət İmtahanının sualları**

Asan

1. «İnsan ekologiyası» fənninin müasir istiqamətləri
2. Ekoloji təhsil və əhalinin maarifləndirilməsi
3. Ekoloji etika
4. «Ekositi» anlayışı və ya gələcəyin ekoşəhərləri
5. Müasir ekoloji fəlakətlər
6. Urbanizasiyanın müasir problemləri
7. Zərərli vərdişlər və ya sivilizasiyanın müasir xəstəlikləri
8. Ekoloji fəlakətlər və böhranlar
9. Qidalanmanın ekologiyası və qida rasionu
10. Cəmiyyətdə ekoloji-iqtisadi qarşılıqlı əlaqələr

Orta

11. Müasir energetikanın xarakteristikası və gələcəyin energetikasının proqnozları
12. Ərzaq təminatı və aclıq problemi
13. İnsan ekologiyasında təhlükəsizlik problemi
14. Tullantıların və malların istehlakının azaldılması strategiyaları
15. İnsanın irsiyyəti və ətraf mühit
16. İnsanın həyat tərzini və onun keyfiyyəti
17. Antropogen faktorlar və əhalinin sağlamlığı
18. İnsanın ətraf mühit şəraitinə uyğunlaşması
19. Kənd təsərrüfatı fəaliyyətinin ətraf mühitə təsiri
20. Demografik prosesin idarə olunmasının metodologiyası

Çətin

21. İnsanın tələbatlarının təsnifatı (sosial, bioloji və vital)
22. Təbii-endemik xəstəliklər
23. Cəmiyyətin davamlı inkişaf konsepsiyası və müasir istiqamətlər
24. Şəhər və kənd həyat tərzinin fərqləndirici xüsusiyyətləri
25. Şəhər mühitinin çirklənməsinin əsas növlərinin tipologiyası
26. İnsan cəmiyyətinin təbiətlə qarşılıqlı təsirinin təkamülü
27. Əhalinin sağlamlıq vəziyyətinin göstəriciləri
28. İctimai sağlamlıq və ictimai sağlamlığa təsir edən faktorlar
29. İnsan ekologiyasında ətraf mühitin keyfiyyət normativlərinin xarakteri və növləri
30. Təbiəti dəyişmənin müxtəlif formalarının epidemioloji nəticələri

Fakültə dekani

prof.N.T.Şəmilov

Metodiki şuranın sədri

dos.A.Q.Hüseynli

Kafedra müdiri

prof.N.A.Sadıqova